

DOSTOSOWANIE WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH W ZESPOLE PRZEDMIOTÓW ZAWODOWYCH TEORETYCZNYCH W POWIATOWYM ZESPOLE SZKÓŁ NR 1 W PSZCZYNIĘ

Rodzaj niepełnosprawności	Dostosowania z przedmiotów zawodowych teoretycznych
Niepełnosprawność umysłowa w stopniu lekkim	<ul style="list-style-type: none"> • zmniejszanie ilości, stopnia trudności i obszerności zadań • dzielenie materiału na mniejsze partie, wyznaczanie czasu na ich opanowanie i odpytywanie • odwoływanie się do znanych sytuacji z życia codziennego • formułowanie pytań w formie zdań o prostej konstrukcji powołujących się na ilustrujące przykłady • częste podchodzenie do ucznia w trakcie samodzielnej pracy w celu udzielania dodatkowej pomocy, wyjaśnień • należy zezwolić na dokończenie w domu niektórych prac wykonywanych na lekcjach • odpytywanie po uprzedzeniu, kiedy i z czego dokładnie uczeń będzie pytany • w związku z dużym problemem w selekcji i wyborze najważniejszych informacji z danego tematu można wypisać kilka podstawowych pytań, na które uczeń powinien znaleźć odpowiedź czytając dany materiał (przy odpytywaniu prosić o udzielenie na nie odpowiedzi); podobnie postępować przy powtórkach • pozostawianie większej ilości czasu na przygotowanie się z danego materiału (dzielenie go na małe części, wyznaczanie czasu na jego zapamiętanie i odpytywanie)
Poziom inteligencji niższy niż przeciętny	<ul style="list-style-type: none"> • częste odwoływanie się do konkretnych przykładów (np. graficzne przedstawianie treści zadań), szerokie stosowanie zasady poglądowości, • omawianie niewielkich partii materiału i o mniejszym stopniu trudności (pamiętając, że obniżenie wymagań nie może zejść poniżej podstawy programowej), • podawanie poleceń w prostszej formie (dzielenie złożonych treści na proste, bardziej zrozumiałe części), • wydłużanie czasu na wykonanie zadania, • podchodzenie do dziecka w trakcie samodzielnej pracy w razie potrzeby udzielenie pomocy, wyjaśnień, mobilizowanie do wysiłku i ukończenia zadania, • zadawanie do domu tyle, ile uczeń jest w stanie samodzielnie wykonać, • potrzeba większej ilości czasu i powtórzeń dla przyswojenia danej partii materiału. • w ocenianiu zwracanie większej uwagi na wysiłek włożony w wykonanie zadania, niż ostateczny efekt pracy.
Słabe słyszenie	<ul style="list-style-type: none"> • Uczeń powinien zajmować w sali lekcyjnej miejsce, z którego będzie najlepiej słyszał nauczyciela, • Zapewnienie optymalnych warunków akustycznych, • Wyraźne artykułowanie z właściwą intonacją,

	<ul style="list-style-type: none"> • Upewnianie się czy uczeń zrozumiał polecenie, • Monitorowanie sporządzanych przez ucznia notatek i wykonywanych ćwiczeń, • Częste powtarzanie informacji, • Częste stosowanie pomocy wizualnych • Ograniczenie ilości prac domowych, • Dostosować tempo pracy do możliwości percepcyjnych ucznia, • Nie gestykulować gwałtownie, • Nauczyciel nie powinien jednocześnie pisać na tablicy i komentować, należy stać przodem do ucznia, • Praca z tekstem pod kierunkiem nauczyciela
Słabe widzenie	<ul style="list-style-type: none"> • właściwe umiejscowienie ucznia w klasie (zapobiegające odbłaskowi pojawiającemu się w pobliżu okna, zapewniające właściwe oświetlenie i widoczność) • udostępnianie tekstów (np. testów sprawdzających wiedzę) w wersji powiększonej • podawanie modeli i przedmiotów do obejrzenia z bliska • zwracanie uwagi na szybką męczliwość ucznia związaną ze zużywaniem większej energii na patrzenie i interpretację informacji uzyskanych drogą wzrokową (wydłużanie czasu na wykonanie określonych zadań) • w geometrii należy wprowadzać uproszczone konstrukcje z ograniczoną do koniecznych liczbą linii pomocniczych i konstrukcje geometryczne wykonywać na kartkach większego formatu niż zwykła kartka papieru • częste zadawanie pytania-„co widzisz?” w celu sprawdzenia i uzupełnienia słownego trafności doznań wzrokowych. • przy ocenie z prac pisemnych brać pod uwagę zawartość merytoryczną, a nie błędy wynikające z wady wzroku, • opracowywać zagadnienia w postaci tabel, schematów, w celu lepszego zrozumienia pojęć, • odwoływać się do modeli graficznych, rysunków, • podawanie modeli i przedmiotów do obejrzenia z bliska, • uwzględnić wolniejsze tempo pracy, • stosować większą czcionkę na sprawdzianach i kartkówkach.
Autyzm	<ul style="list-style-type: none"> • omawianie niewielkich partii materiału i o mniejszym stopniu trudności (pamiętając, że obniżenie wymagań nie może zejść poniżej podstawy programowej) • podawanie poleceń w prostszej formie, dzielenie złożonych treści na proste, bardziej zrozumiałe części (im bardziej złożone zadanie, tym większe prawdopodobieństwo, że uczeń zablokuje się i nawet nie rozpocznie jego wykonywania albo zaprzestanie wykonywania w trakcie) • stosowanie pochwał ucznia, który już pamięta o czymś, o czym wcześniej zapomniał (nienależy oczerniać go ani nie „męczyć”, gdy mu się to nie uda; uczeń z Autyzmem może zacząć wierzyć, iż nie potrafi zapamiętać, że np. musi przynieść na zajęcia wymagane rzeczy) • wprowadzanie nowych treści i zadań wymaga szczegółowych objaśnień (często bardziej przydatne okazują się

	<p>instrukcje obrazkowe w porównaniu ze słownymi bądź kombinacja jednych i drugich)</p> <ul style="list-style-type: none"> • przywoływanie uwagi ucznia (uczniowie mogą koncentrować się na jakiś dźwiękach lub ruchomych obiektach i nie być w stanie odwrócić od nich uwagi) • wykorzystywanie szczególnych talentów ucznia • nie krytykować, nie oceniać negatywnie wobec klasy korzystać z pomocy nauczyciela wspomagającego przy odczytywaniu poleceń i tekstów oraz przy zapisywaniu odpowiedzi
Niepełnosprawność ruchowa (w tym z afazją)	<ul style="list-style-type: none"> • test wyboru (pytania zamknięte), • wydłużenie czasu wypowiedzi ustnej i pisemnej (ewentualne dokończ. odpowiedzi na zajęciach dodatkowych), • nieocenianie zadań (ćwiczeń) wykorzystujących sprawność manualną (kreślenie), • ocenianie treści wypowiedzi pisemnej, a nie estetykę pisma, • podczas pisania zmniejszenie ilości tekstu, • przygotowanie sprawdzianów -uczeń wpisuje tylko wyniki (w zakresie matematyki) lub uzupełnia tekst z lukami brakującymi wyrazami, • w związku zaburzeniami orientacji i wyobraźni przestrzennej zmniejszyć wymagania odnośnie np. kreślenia figur geometrycznych (przestrzenne), wykresów funkcji (odczytywania wykresów), „czytania” mapy, • przewaga formy ustnej nad pisemną (jeśli uczeń nie ma afazji), • przy afazji: • tworzenie spokojnej atmosfery w trakcie wypowiedzi ustnych, • uwzględnienie problemów z wymową i artykulacją w czasie wypowiedzi. • dzielenie materiału na mniejsze partie, • dokonywanie modyfikacji ćwiczeń i zadań, • podawanie jasno sprecyzowanych instrukcji przy jednoczesnym sprawdzaniu stopnia ich zrozumienia, • dzielenie materiału na mniejsze partie (w przypadku testów sprawdzających), • prezentowanie materiału na konkretnych przykładach, zanim zostanie podane bardziej ogólne twierdzenie, • korzystanie z programów edukacyjnych dostosowanych do możliwości i umiejętności ucznia, • wydłużenie czasu na udzielanie odpowiedzi ustnej i pisemnej, • skupianie uwagi ucznia na tym, co w danej chwili uważamy za najważniejsze-zaznaczanie fragmentu, podkreślanie kolorem, akcentowanie przy pomocy słów (uwaga, ważne).
Choroby przewlekłe	<ul style="list-style-type: none"> • Umożliwienie korzystania przez ucznia na lekcji ze sprzętu medycznego i leków, zgodnie z zaleceniami lekarza, • Dostosowanie miejsca pracy ucznia zgodnie z wymaganiami lekarza (blisko drzwi lub nauczyciela), • W przypadku dłuższej nieobecności umożliwienie zaliczenia materiału w dodatkowych terminach, • Stosowanie metod uspołeczniania (informacje o danej chorobie), • Unikanie gwałtownych zmian w codziennych czynnościach.
ADHD	<ul style="list-style-type: none"> • posadzenie ucznia blisko biurka nauczyciela z dala od miejsc, które łatwo mogą go rozproszyć (okna, drzwi),

	<ul style="list-style-type: none"> • posadzenie ucznia razem z osobą spokojną, osiągającą dobre wyniki, • używanie krótkich komunikatów: "otwórz zeszyt", "spakuj książki", "spójrz na tablicę", • powtarzanie polecenia (krótko i czytelnie), • proszenie ucznia o powtórzenie poleceń, • sprawdzanie czy uczeń wykonał jedno polecenie a dopiero potem wydanie następnego, • częste nawiązywanie kontaktu wzrokowego, • rozbijanie dużych zadania (poleceń) na mniejsze, • uczenie robienia planów i harmonogramów, list, tabel, spisów, do których uczeń może się odwołać kiedy się zagubi, • przygotowanie ucznia do nagłych zmian odpowiednio wcześniej, • przypomnienie o terminowych zadaniach, • w miarę potrzeb: dopilnowanie aby uczeń kończąc zajęcia miał: a. sporządzoną notatkę z lekcji (nie musi być ona pełna ale powinna zawierać najistotniejsze treści), b. zapisaną informację o pracy domowej ; pisemnej i ustnej, c. zapisaną informację o nowym, niecodziennym wydarzeniu; wycieczce, uroczystości szkolnej, nowych przyborach, które należy przynieść np. na następną lekcję (zapis musi być jednoznaczny i dokładny), d. zapisaną informację o przewidywanym sprawdzianie, powtórzeniu wiadomości (termin, zakres materiału). • wyznaczanie konkretnego celu i dzielenie zadań na mniejsze możliwe do zrealizowania etapy, • pomaganie uczniowi w skupieniu się na wykonywaniu jednej czynności, • Konsekwentne stosowanie systemu nagród i kar, • Niedyskwalifikowanie za złą odpowiedź, • Precyzyjne formułowanie poleceń, • Umożliwienie częstej wypowiedzi (słowotok) z ukierunkowaniem na dany temat, • Monitorowanie sporządzanych na lekcji notatek, • Unikanie gwałtownych zmian w codziennych czynnościach, • Wydłużenie czasu pracy z tekstem, • Zwiększona tolerancja na nietypowe zachowania ucznia, • Zmniejszenie materiału przepisywanego z tablicy do zeszytu
Dysleksja	<ul style="list-style-type: none"> • W przedmiotach ścisłych podczas wykonywania ścisłych operacji wymagających wielokrotnych przekształceń, należy umożliwić dziecku ustne skomentowanie wykonywanych działań. W ocenie pracy ucznia wskazanie jest uwzględnienie poprawności toku rozumowania, a nie tylko prawidłowości wyniku końcowego. W przypadku prac pisemnych z przedmiotów ścisłych i im pokrewnych, nauczyciel powinien zwrócić uwagę na graficzne rozplanowanie sprawdzianów –pod treścią zadania powinno być wolne miejsce na rozwiązanie. Pozwoli to uniknąć niepotrzebnych pomyłek przy przepisywaniu zadań na inną stronę np. gubienia, mylenia znaków, cyfr, symboli, tak charakterystycznych dla dzieci z dysleksją. • Materiał programowy wymagający znajomości wielu wzorów, symboli, przekształceń można podzielić na mniejsze

partie. Tam, gdzie jest taka możliwość, pozwolić na korzystanie z gotowych wzorów, tablic itp.

- Unikać wyrywania do odpowiedzi. Jeśli to możliwe uprzedzić ucznia (na przerwie lub na początku lekcji), że będzie dzisiaj pytany. W ten sposób umożliwiamy dziecku przypomnienie wiadomości, skoncentrowaniu się, a także opanowanie zapiecia emocjonalnego często blokującego wypowiedź.
- Dobrze jest posadzić dziecko blisko nauczyciela, dzięki temu zwiększy się jego koncentracja uwagi, ograniczeniu ulegnie ilość bodźców rozpraszających, wzrośnie bezpośrednia kontrola nauczyciela, bliskość tablicy pozwoli zmniejszyć ilość błędów przy przepisywaniu.
- Podczas oceny prac pisemnych nie uwzględniać poprawności ortograficznej lub oceniać ją opisowo.
- naukę, definicji, reguł wzorów, symboli rozłożyć w czasie, często przypominać i utrwalać,
- nie wyrywać do natychmiastowej odpowiedzi, przygotować wcześniej zapowiedzią, że uczeń będzie pytany,
- w trakcie rozwiązywania zadań tekstowych sprawdzać, czy uczeń przeczytał treść zadania i czy prawidłowo ją zrozumiał, w razie potrzeby udzielać dodatkowych wskazówek,
- w czasie sprawdzianów zwiększyć ilość czasu na rozwiązanie zadań,
- można też dać uczniowi do rozwiązania w domu podobne zadania,
- uwzględniać trudności związane z myleniem znaków działań, przestawianiem cyfr, zapisywaniem reakcji chemicznych itp.,
- materiał sprawiający trudność dłużej utrwalać, dzielić na mniejsze porcje,
- zachęcać ucznia by przedstawiał swój tok myślenia,
- nie skupiać się wyłącznie na błędach,
- wprowadzać różne metody i sposoby przedstawiania tematu,
- pytać ucznia czy dany sposób postępowania jest w jego przypadku skuteczny, 25
- jak najdłużej pracować na konkretach,
- pozwalać korzystać z kalkulatora na lekcji przy długich obliczeniach,
- w miarę możliwości treść zadań tekstowych samemu głośno odczytywać na lekcji,
- rozwiązując zadania tekstowe kierować ucznia do ważniejszych fragmentów tekstu, tych które zawierają istotne dane,
- unikać zwartego tekstu, pisanego małą czcionką,
- przygotowując sprawdzian powiększać tekst, pamiętając, że niektóre czcionki są trudniejsze do czytania, między kolejnymi zadaniami pozostawić zwiększony odstęp,
- pozwolić korzystać z dużej ilości kartek, aby każde zadanie mogło być rozwiązane osobno,(wtedy łatwiej jest ocenić cały tok myślenia, a nie tylko wynik końcowy),
- pisać wyraźnie na tablicy,
- pozwolić na zastosowanie zeszytu w kratkę,
- oceniać przede wszystkim tok rozumowania,
- unikać głośnego odpytywania z czytania przy całej klasie,

	<ul style="list-style-type: none"> dawać więcej czasu na czytanie tekstów, poleceń, instrukcji, szczególnie podczas samodzielnej pracy lub sprawdzianów, w miarę potrzeby pomagać w ich odczytaniu,
Dysgrafia	<ul style="list-style-type: none"> wskazane jest akceptowanie pisma drukowanego, pisma na maszynie, komputerze, zwłaszcza prac obszernych (wypracowań, referatów). Nie należy również oceniać estetyki pisma, np. w zeszytach. Jeśli pismo dziecka jest trudne do odczytania, można zamienić pracę pisemną na wypowiedź ustną. Wyłączenie z oceny błędów ortograficznych, Uwzględnienie w ocenie problemów z formą graficzną prac pisemnych, Akceptowanie pisma drukowanego, Materiały do czytania powinny być przejrzyste, pisane większą czcionką, Wydłużyć czas pracy, Kontrolować stopień zrozumienia przeczytanych przez ucznia poleceń, Przewaga odpowiedzi ustnych przy ocenie nad pisemnymi, Sprawdzanie wiadomości z mniejszych partii materiału, Podczas prezentacji materiału zestawiać zjawiska gramatyczne z języka polskiego ze zjawiskami gramatycznymi charakterystycznymi dla języka obcego, Podczas odczytu tekstu przez nauczyciela pozwalać na korzystanie z podręcznika przez ucznia, jeśli nauczyciel nie może przeczytać pracy ucznia, może go poprosić, aby uczynił to sam lub przepytac ustnie z tego zakresu materiału; dać uczniowi możliwość pisania drukowanymi literami lub na komputerze; strona graficzna pisma nie wpływa na uzyskiwaną przez ucznia ocenę.
Dysortografia	<ul style="list-style-type: none"> Wyłączenie z oceny błędów ortograficznych, Uwzględnienie w ocenie problemów z formą graficzną prac pisemnych, Akceptowanie pisma drukowanego, Materiały do czytania powinny być przejrzyste, pisane większą czcionką, Wydłużyć czas pracy, Kontrolować stopień zrozumienia przeczytanych przez ucznia poleceń, Przewaga odpowiedzi ustnych przy ocenie nad pisemnymi, Sprawdzanie wiadomości z mniejszych partii materiału, Podczas prezentacji materiału zestawiać zjawiska gramatyczne z języka polskiego ze zjawiskami gramatycznymi charakterystycznymi dla języka obcego, Podczas odczytu tekstu przez nauczyciela pozwalać na korzystanie z podręcznika przez ucznia, Monitorowanie pracy ucznia (notatki, ćwiczenia),

	<ul style="list-style-type: none"> • Precyzyjne formułowanie poleceń, • Poprawność ortograficzna nie wpływa na ocenę, • Umożliwienie zaliczenia części materiału w formie ustnej.
Uczeń posiadający orzeczenie o potrzebie nauczania indywidualnego lub zindywidualizowanej ścieżki kształcenia	<ul style="list-style-type: none"> • pomoc w wyrównywaniu zaległości w nauce, wynikających z absencji chorobowej – w formie pomocy koleżeńskiej lub zajęć dydaktyczno – wyrównawczych; • aktywizowanie klasy do pomocy uczniowi; • uwzględnianie w procesie dydaktycznym zmiennego samopoczucia i sprawności psychofizycznej ucznia; • stosowanie wzmoceń pozytywnych (pochwały, nagradzania); • stwarzanie atmosfery akceptacji i życzliwości; • wspieranie i umożliwianie uczniowi nawiązywania kontaktów społecznych; • uwrażliwienie uczniów zdrowych na potrzeby i przeżycia ucznia chorego; • przy ocenianiu należy oddzielać te obszary i umiejętności, w których mogą występować zaburzenia spowodowane ubocznym działaniem leków; • w okresie zaostrzenia choroby nie obciążać ucznia dodatkowymi stresami (testami, klasówkami), zmniejszać stopień trudności zadań; wiadomości sprawdzać raczej w okresach poprawy stanu zdrowia i samopoczucia
Zespół Aspergera	<ul style="list-style-type: none"> • omawianie niewielkich partii materiału o mniejszym stopniu trudności (pamiętając, że obniżenie wymagań nie może zejść poniżej podstawy programowej) • systematyczne przywoływanie uwagi i kontaktu wzrokowego • stosowanie prostych, jasnych komunikatów bezpośrednio do ucznia • ustalenie systemu nagradzania za właściwe zachowanie i aktywność na lekcji i konsekwentnie jego wdrażanie i przestrzeganie • wydłużenie lub ustalenie określonego czasu pracy (odliczanie upływu czasu na wykonanie zadania) • przygotowanie ucznia do wszelkich zmian w otoczeniu i rozkładzie dnia, • utrzymywanie systematycznych kontaktów z rodzicami ucznia, • zachęcanie do nawiązywania kontaktów z rówieśnikami • dbanie o optymalną pozycję ucznia autystycznego w klasie • nie krytykować, nie oceniać negatywnie wobec klasy • korzystać z pomocy nauczyciela wspomagającego przy odczytywaniu poleceń i tekstów oraz przy zapisywaniu odpowiedzi
Zagrożenie niedostosowaniem społecznym	<ul style="list-style-type: none"> • wyznaczanie większej ilości czasu na zadania wymagające czytania, pisania, • dzielenie materiału do nauki na mniejsze części, • zachęcanie do staranności wykonywanych prac • pozytywne motywowanie do pracy nad przezwyciężaniem istniejących trudności, itp., • stopniowanie sytuacji zadaniowych, tak by uczeń mógł odnieść sukces,

	<ul style="list-style-type: none"> • częste odwoływanie się do sytuacji z życia codziennego i do konkretów, • częste powtarzanie nowych treści, • pomaganie w selekcji materiału do nauki, • wyznaczanie konkretnych partii materiału do nauki w domu, • wzmacnianie poczucia własnej wartości, itp., • wydawanie krótkich poleceń, • zadawanie pytań pomocniczych, • indywidualizowanie pracy lekcyjnej, • udzielanie pomocy w selekcji materiału do nauki, • dzielenie materiału do opanowania na mniejsze części, • w czasie lekcji upewnianie się czy uczeń właściwie zrozumiał treść zadań i poleceń • ukierunkowywanie na właściwą odpowiedź poprzez zadawanie pytań pomocniczych, naprowadzanie na prawidłowe rozwiązanie, • bazowanie na przykładach z życia codziennego, • ocenianie za wkład pracy w wykonanie zadania, chęci, • częste chwalenie ucznia indywidualnie i na forum klasy.
Sytuacja kryzysowa, traumatyczna	<ul style="list-style-type: none"> • pomoc w radzeniu sobie ze stresem; • nie stwarzanie atmosfery napięcia, zdenerwowania; • umożliwienie zaliczania w późniejszym terminie; • rozłożenie zaliczanego materiału na mniejsze partie. • odpytywanie na osobności • zapewnienie obecności specjalisty, jeżeli jest to niezbędne do uzyskania właściwego kontaktu z uczniem np. pedagog szkolny, • przedłużenia czasu na udzielanie odpowiedzi ustnej i pisemnej. • Unikanie krępujących, osobistych pytań wynikających z tematu lekcji, • Stworzenie przyjaznej i spokojnej atmosfery, • Uwzględnianie problemów ucznia w odniesieniu do zachowania na lekcji, • Ewentualne zapewnienie dodatkowych terminów prac pisemnych i odpowiedzi, • Unikanie krępujących, osobistych pytań wynikających z tematu lekcji,

Uczeń zdolny	<ul style="list-style-type: none">• poszerzenie zainteresowań i umiejętności ucznia poprzez udział w przedsięwzięciach szkolnych i pozaszkolnych;• opracowanie indywidualnego programu rozwoju ucznia zdolnego: ustalenie tematyki, form, terminów realizacji programu;• indywidualizacja procesu dydaktycznego podczas zajęć edukacyjnych poszerzenie treści, wzbogacenie;• przygotowanie ucznia do udziału w konkursach;• przeprowadzanie okresowej ewaluacji postępów ucznia;• wymiana spostrzeżeń, współpraca całej rady pedagogicznej;• współpraca z wychowawcą ucznia, pedagogiem, rodzicami w celu zapewnienia uczniowi zdolnemu harmonijnego rozwoju umysłowego i psychofizycznego;• promowanie ucznia i jego osiągnięć na terenie szkoły i poza nią.
--------------	--